

Българската икономика – състояние и стратегия за развитие

Министерство на икономиката, енергетиката и туризма

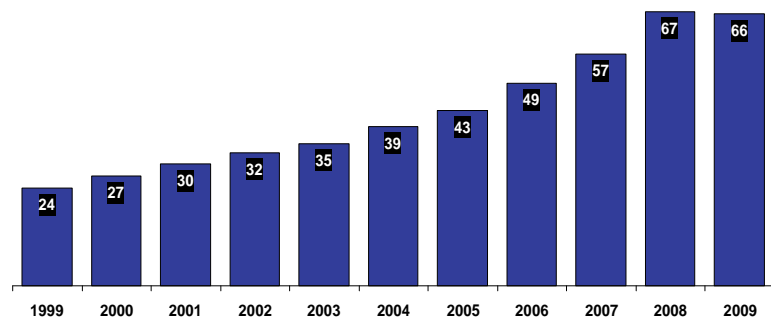
Съдържание

1. **Развитие на българската икономика**
2. Анализ на промишлеността
3. Износът на иновативни продукти и услуги - двигател на икономическия растеж
4. България входната врата в ЕС за търговски потоци от Азия
5. Приоритетни области за иновациите и мерки за повишаване на конкурентоспособността

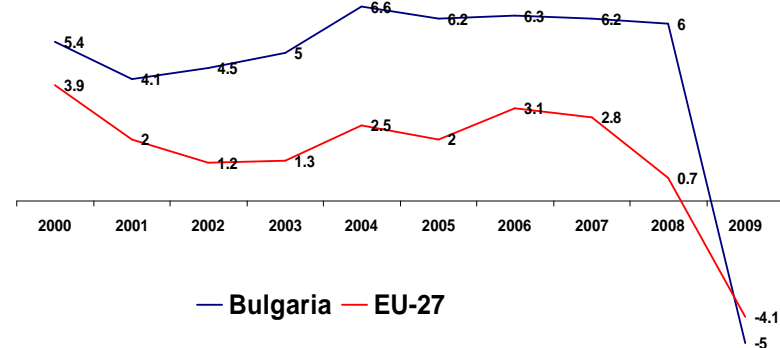

Българската икономика отчете високи темпове на растеж през последното десетилетие, но...

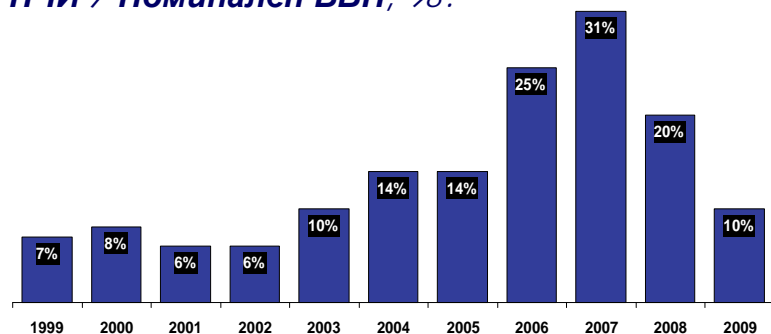
Номинален БВП, млрд. лв.

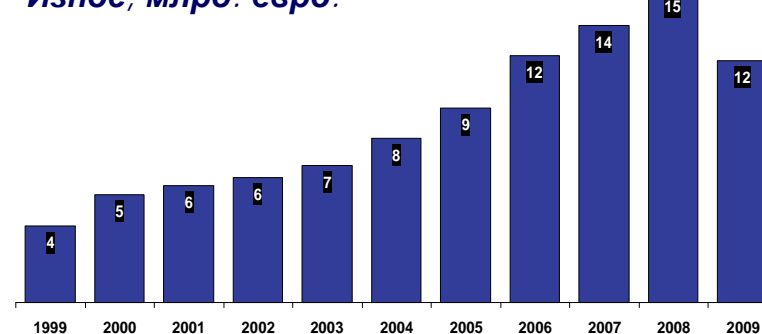
Ръст на БВП, %.

ПЧИ / Номинален БВП, %.

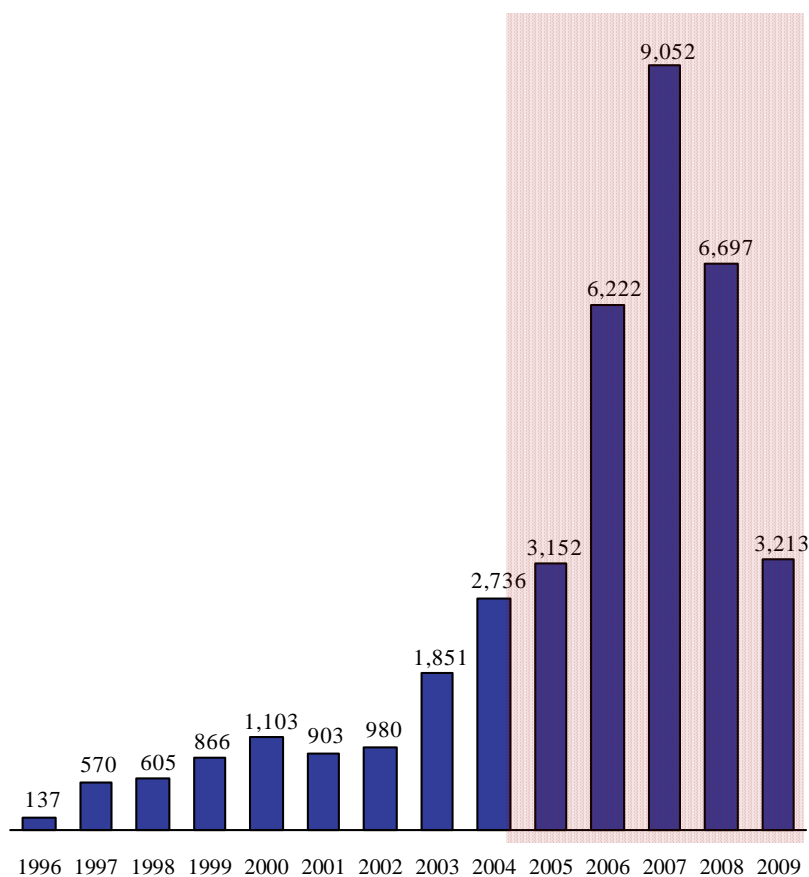
Износ, млрд. евро.

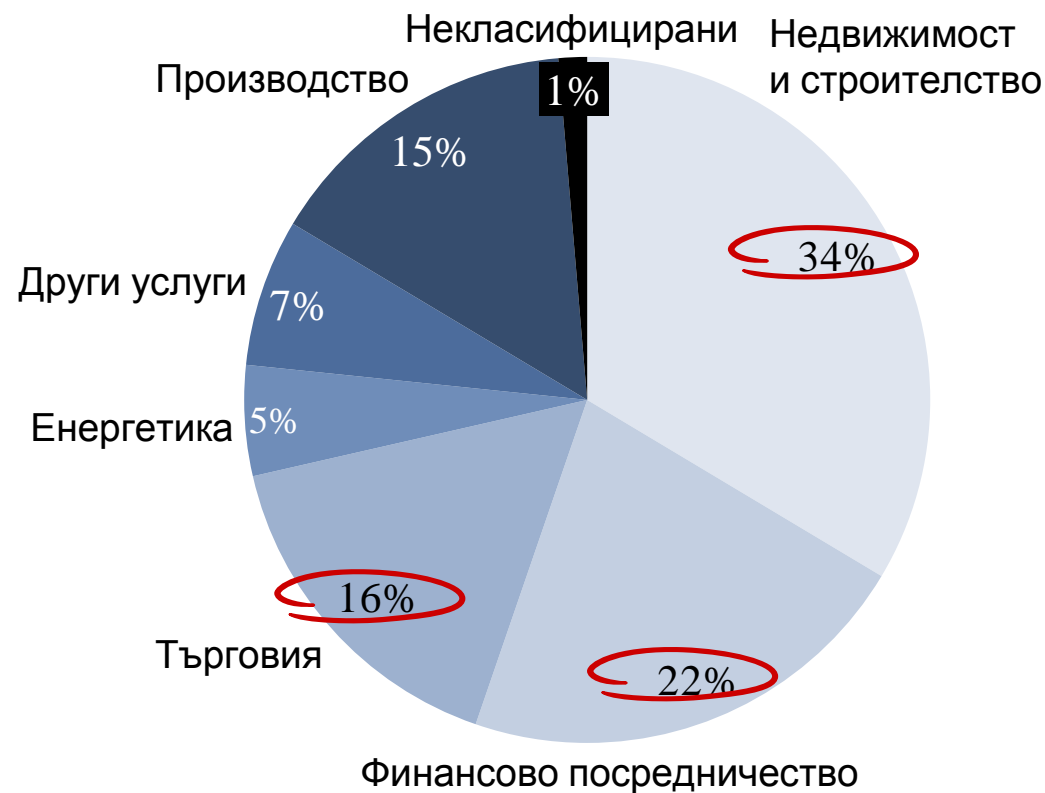

Растежа до голяма степен се дължи на притока на ПЧИ, които не бяха в най-устойчивите сектори

€38 млрд. ПЧИ от 1996, като 75% от тях са концентрирани в последните 5 години

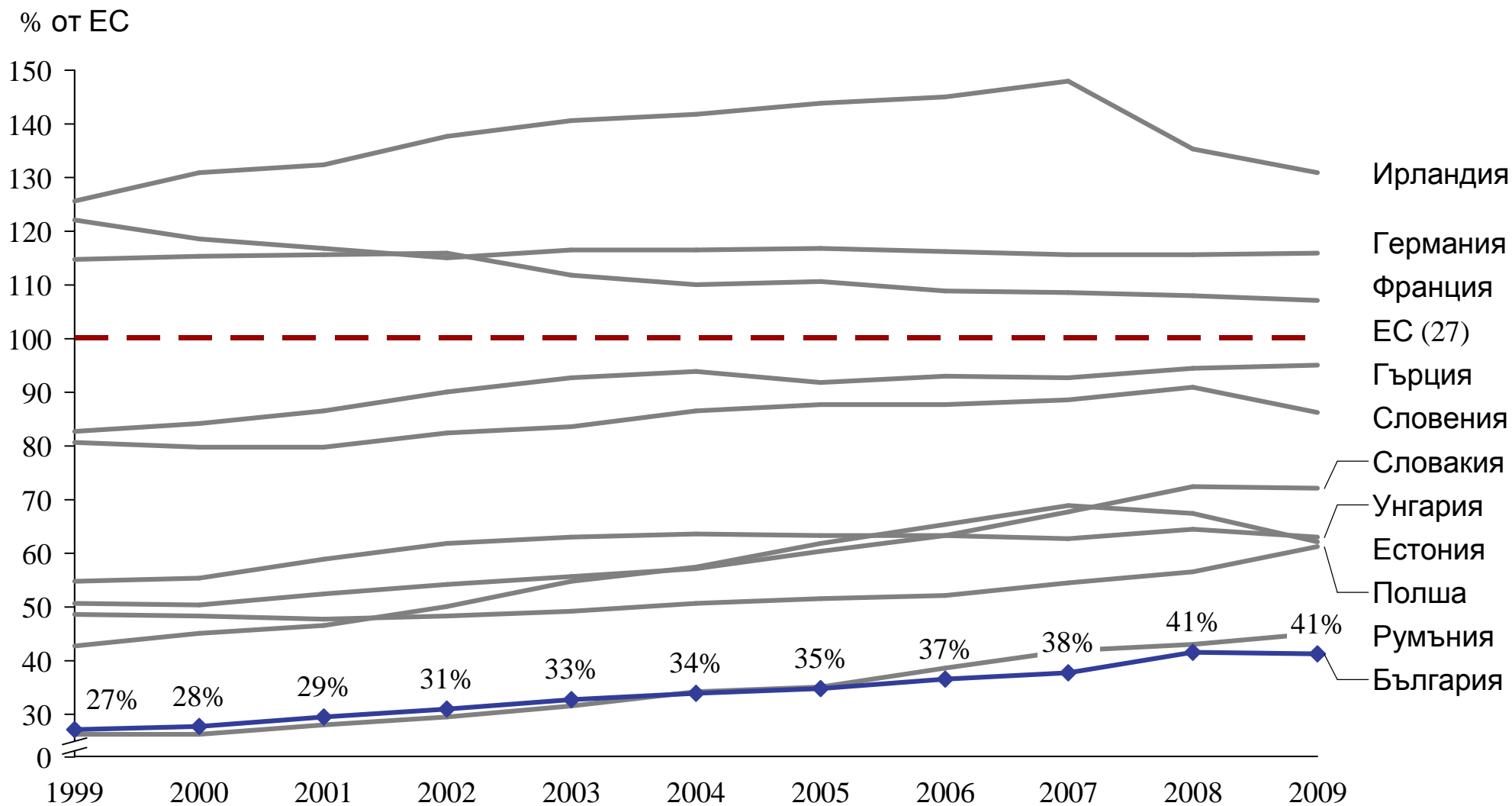
72% от ПЧИ са в сектори зависими от наличието на кредит

Източник: БНБ, БАИ

България остава с най-ниския БВП на глава от населението В ЕС (покупателна способност)

Източник: Евростат

Икономиката може да се разглежда през няколко основни измерения

Сегментация по индустрии

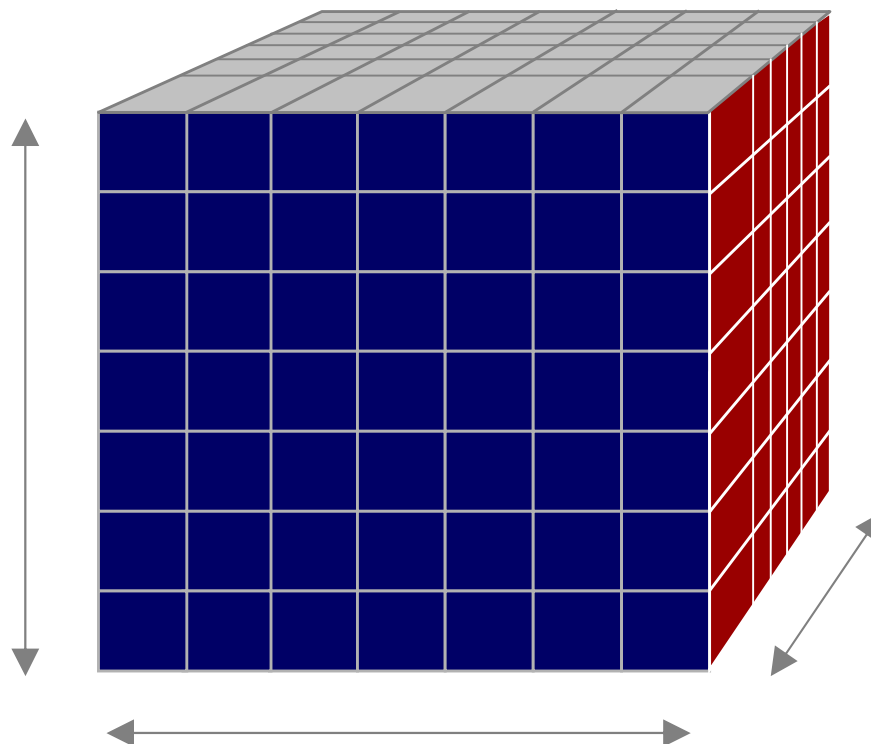
Земеделие
Туризм
Търговия
Услуги
Лека промишленост
Тежка промишленост
Строителство

Сегментация по продукция

Ниско технологични продукти (облекло, храни)
Средно-високотехнологични продукти (химически продукти)
Високотехнологични продукти (изчислителни машини)

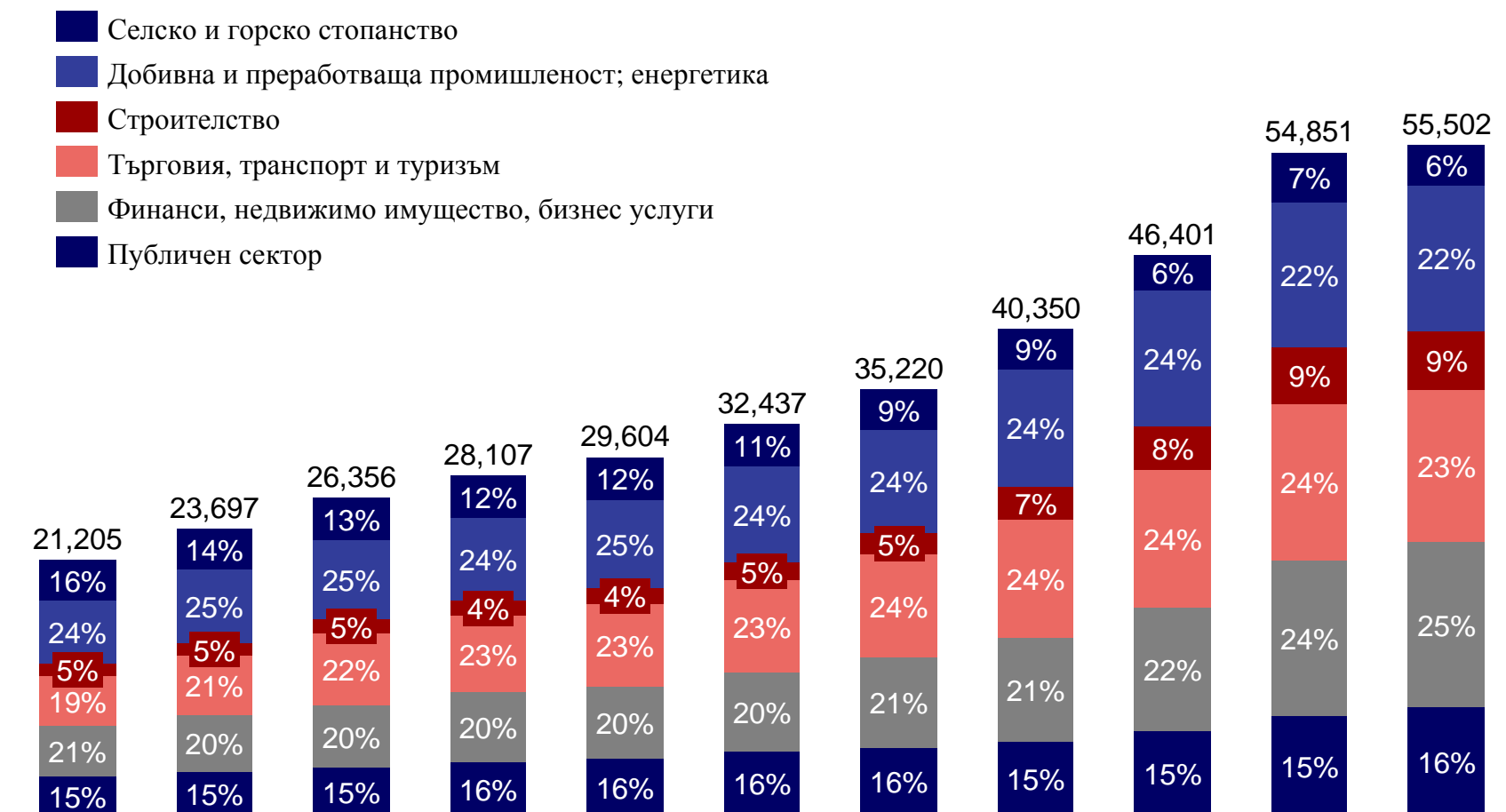
Сегментация по стокообмен

Внос-износ, държави партньори

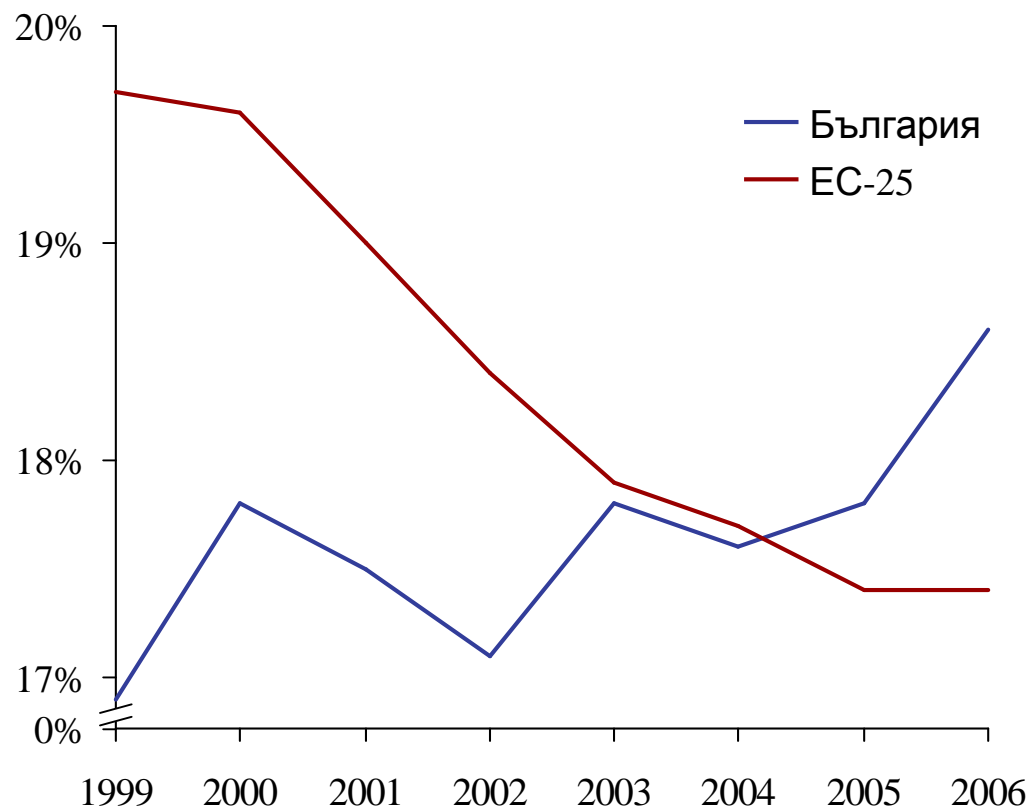
Делът на услугите и строителството в икономиката нараства, а на земеделието намалява

Индустрията има ключово значение за развитието на икономиката

Делът на индустрията в България нараства, докато в ЕС намалява

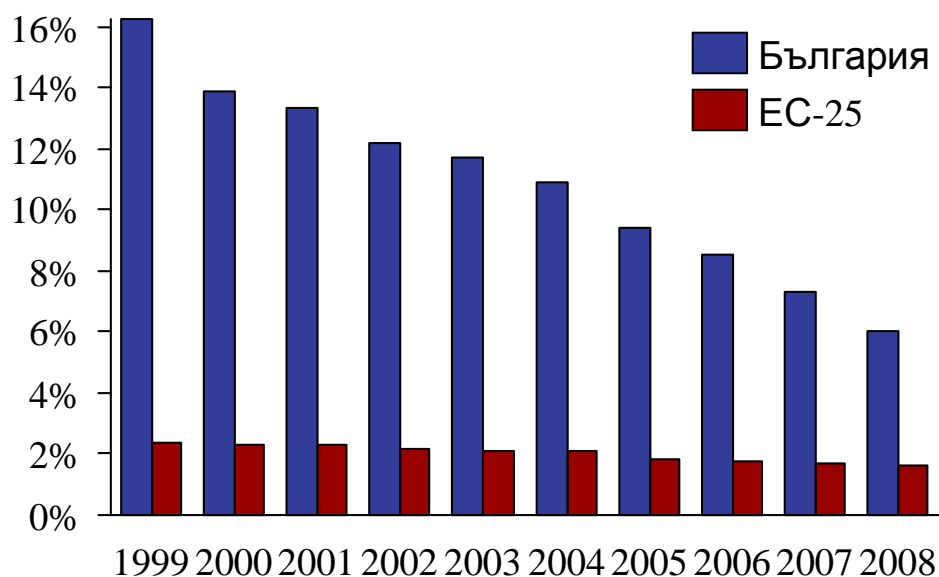
Промислеността формира 89% от износа на стоки на България за 2009

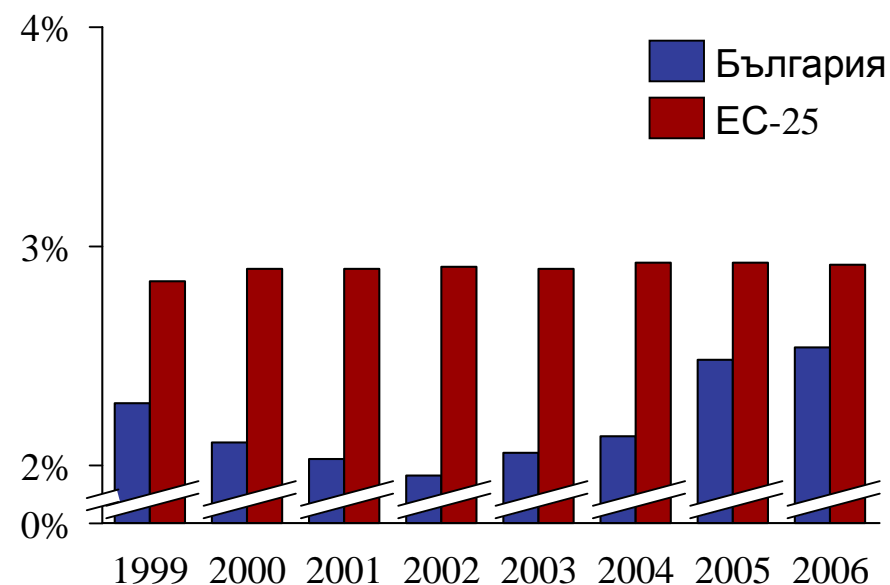

Земеделието и туризма също генерират приходи от износ, но...

Земеделието има сериозен спад на дяла си в добавената стойност

Туризмът има нисък дял в добавената стойност

Съдържание

1. Развитие на българската икономика
2. **Анализ на промишлеността**
3. Износът на иновативни продукти и услуги - двигател на икономическия растеж
4. България входната врата в ЕС за търговски потоци от Азия
5. Приоритетни области за иновациите и мерки за повишаване на конкурентоспособността

Промислеността условно може да се раздели на 4 основни групи

ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

Минна дейност, извличане на петрол и газ, добив на камъни, минерали, соли, добив на месо, риба, плодове и зеленчуци, млечни продукти, тютюн и др.

ЕВТИНА РАБОТНА РЪКА

Текстил, производство на платове и облекло, обработка на кожи, обработка на дърво, производство на мебели, играчки, рециклиране на метали и др.

ВИСОКА КАПИТАЛНА ИНТЕНЗИВНОСТ

Производство на цимент, металообработване, производство на петролни продукти, производство на химикали, пластмаси, пестициди стъкло и др.

ИНОВАЦИИ

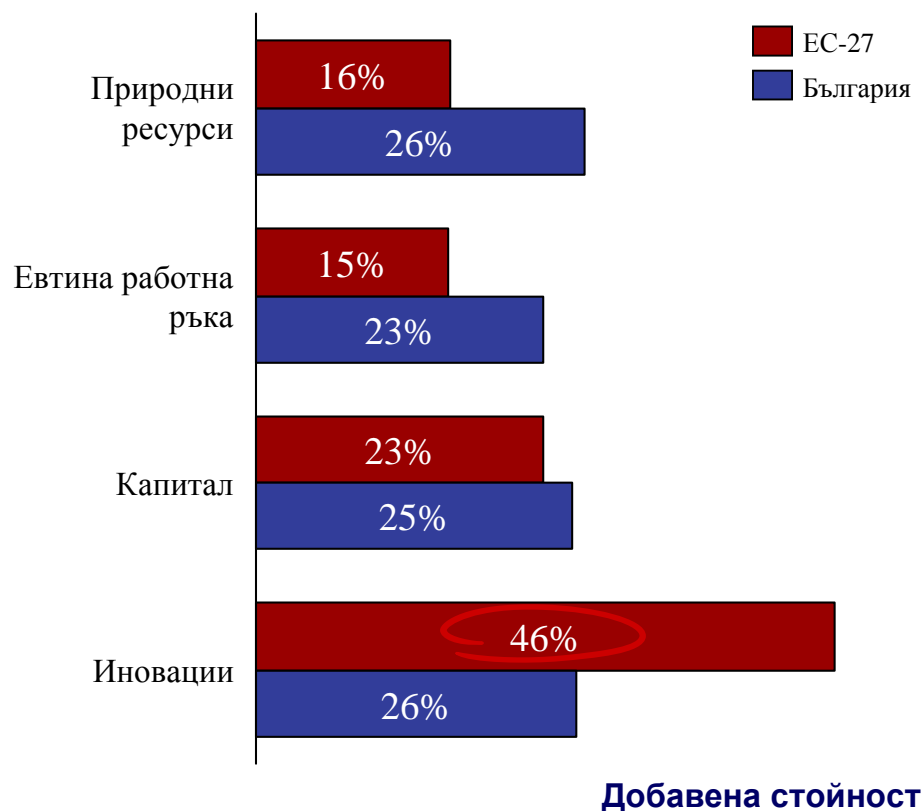

Фармацевтика, машиностроене, електроника и електротехника, производство на транспортни средства, информационни технологии, издателска и научно-изследователска дейност и др.

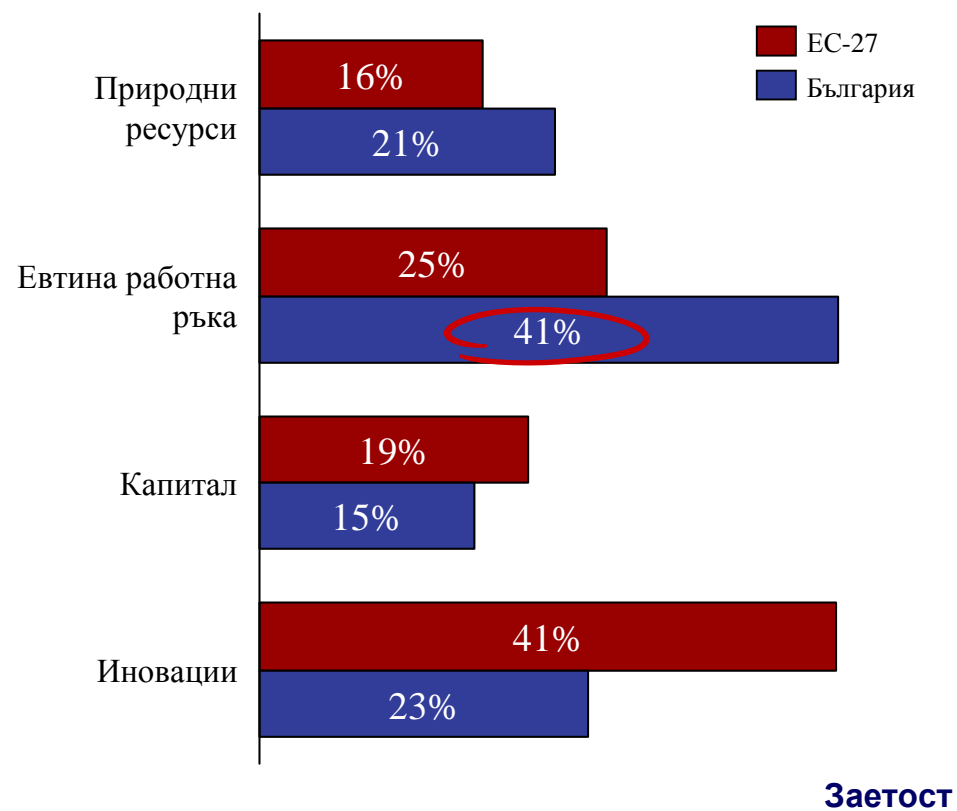

България е специализирана в сектори зависими от природни ресурси и евтина работна ръка

Иновациите формират малка част от добавената стойност в БГ промишленост

Трудовия пазар е концентриран в сферата на секторите с ниска цена на труда

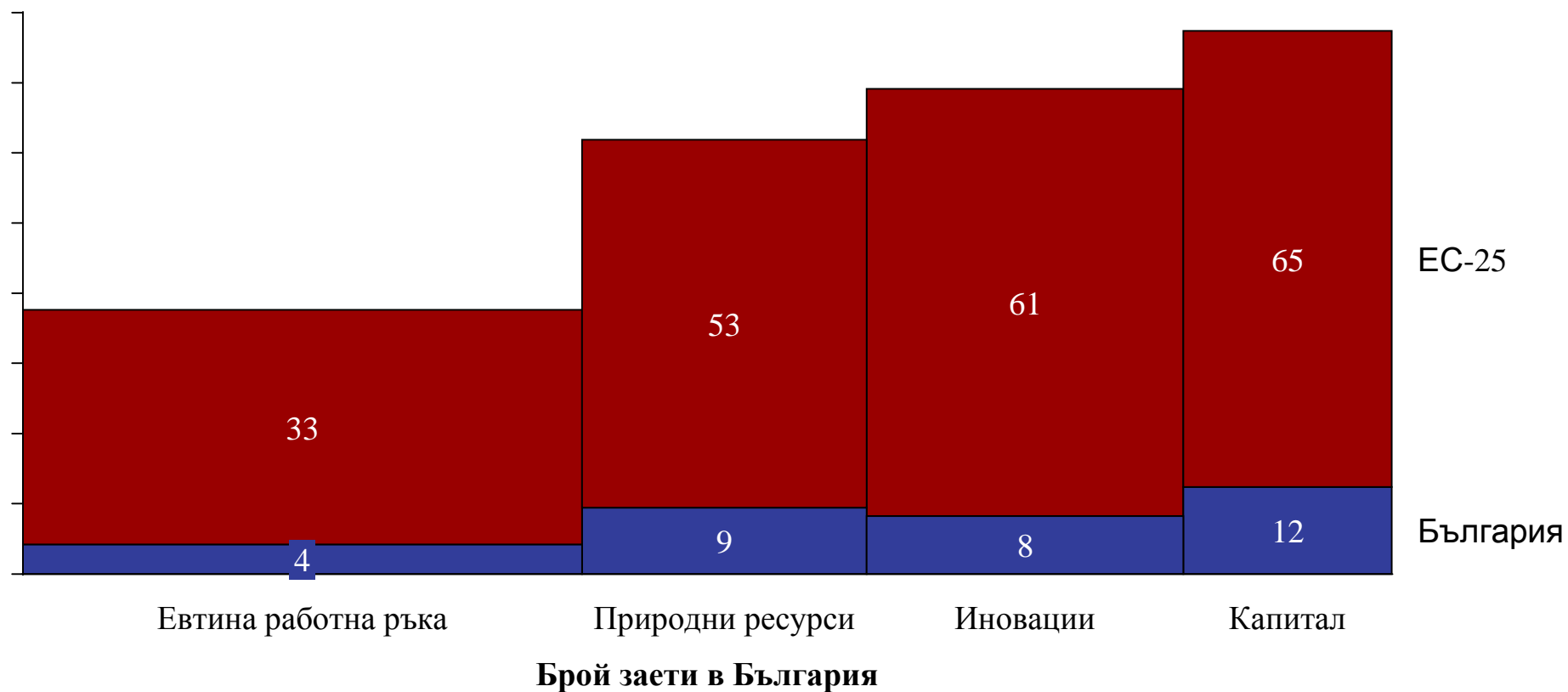

Източник: Евростат, МИЕТ

Производителността в ЕС на секторите свързани с капитал и иновации е най-висока и България трябва да се стреми да развива тези сектори

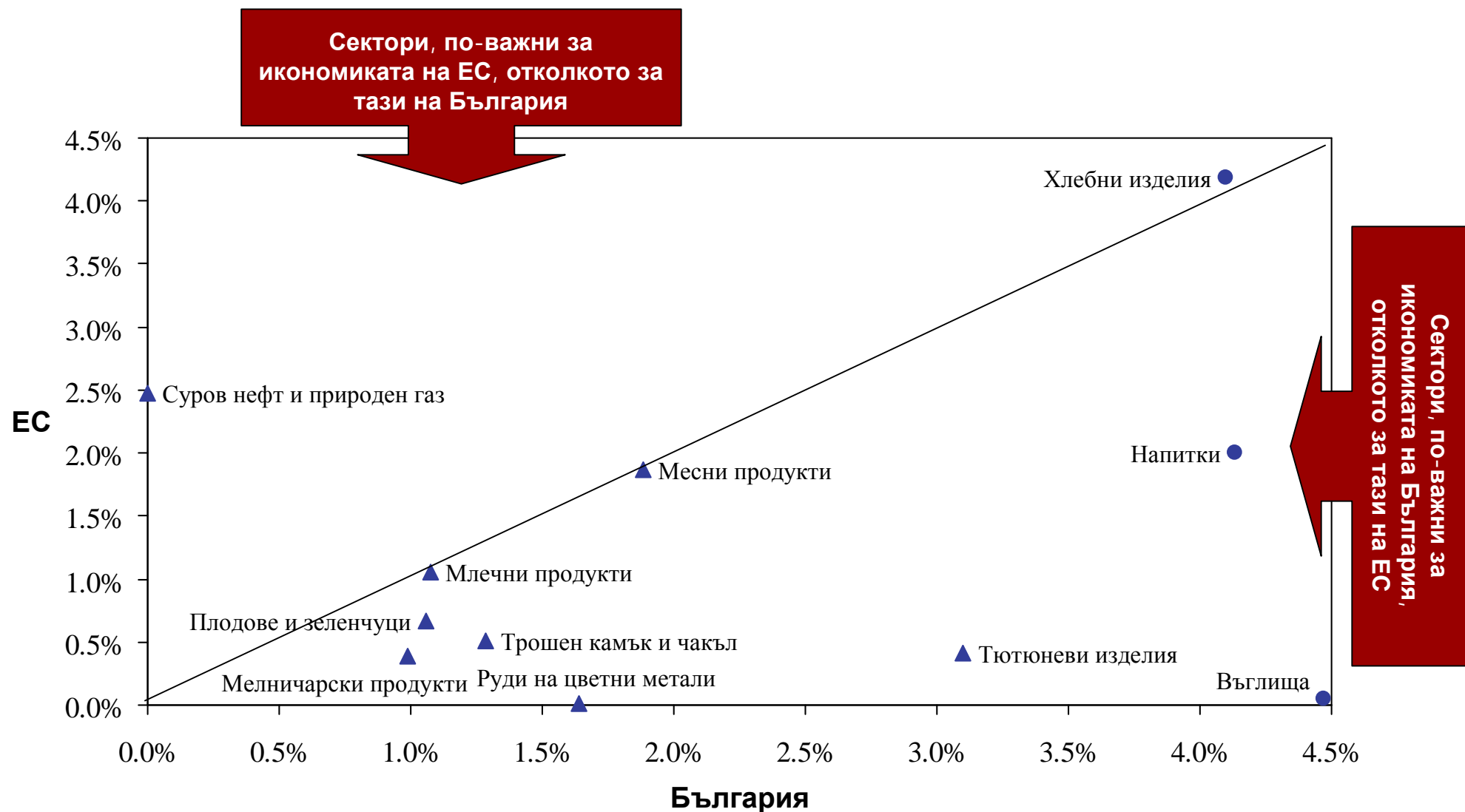
Производителност,
Хил. Евро / работник

Източник: Евростат, МИЕТ

Секторите зависими от природните ресурси имат по-голям дял от добавената стойност в България, отколкото в ЕС

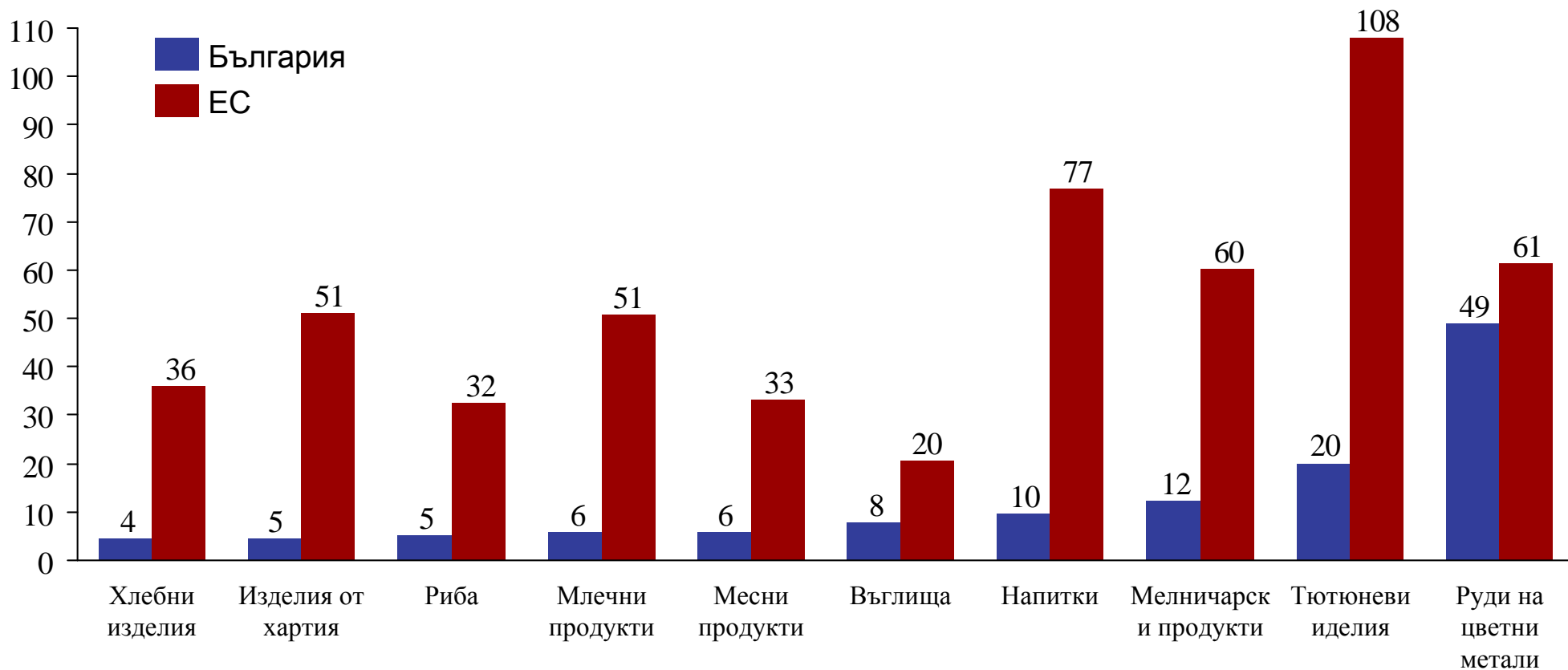

Източник: МИЕТ, Евростат

Производителността в секторите зависими от природни ресурси се различава значително

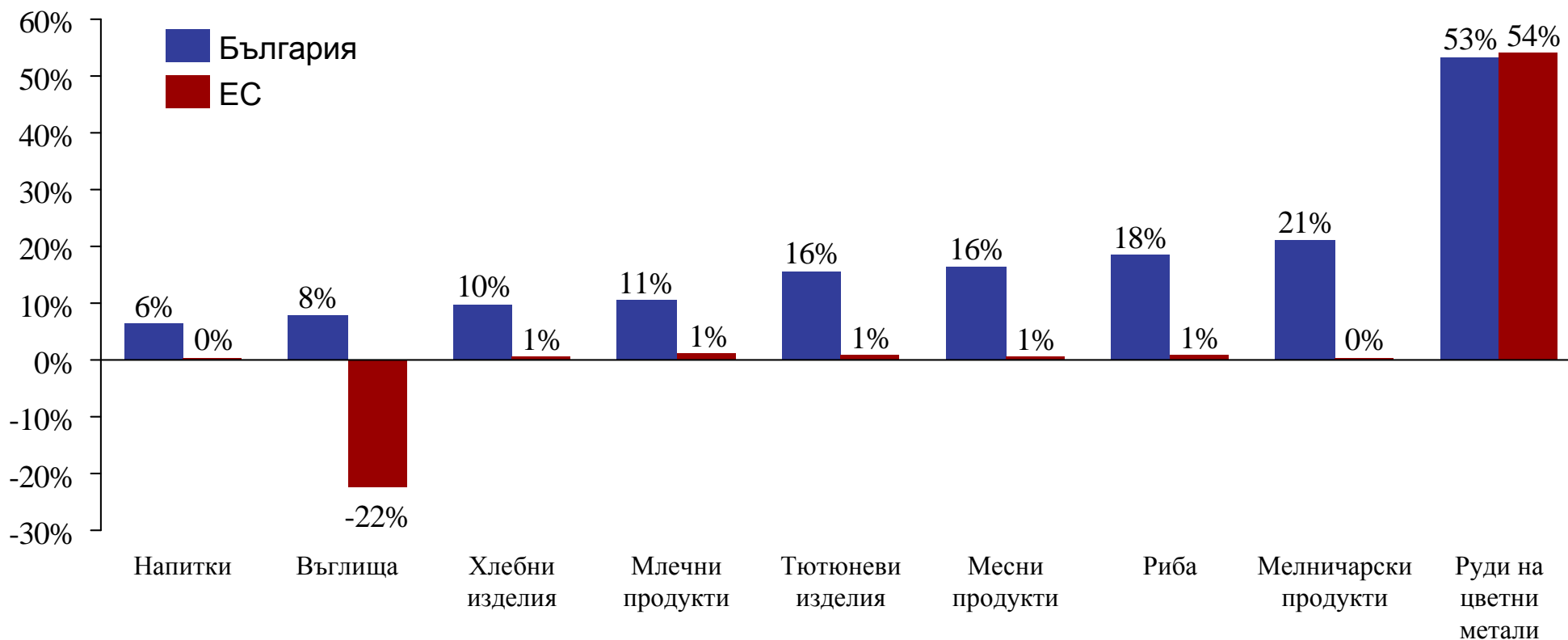
Хил евро

България се доближава до средните стойност на производителност при добива на руди на цветни метали

България има по-висок годишен темп на нарастване на добавената стойност от ЕС (1999-2007)

Ръстът на производителността в секторите зависими от природни ресурси е ниска с изключение на секторите с нарастващи борсови цени като рудите на цветните метали

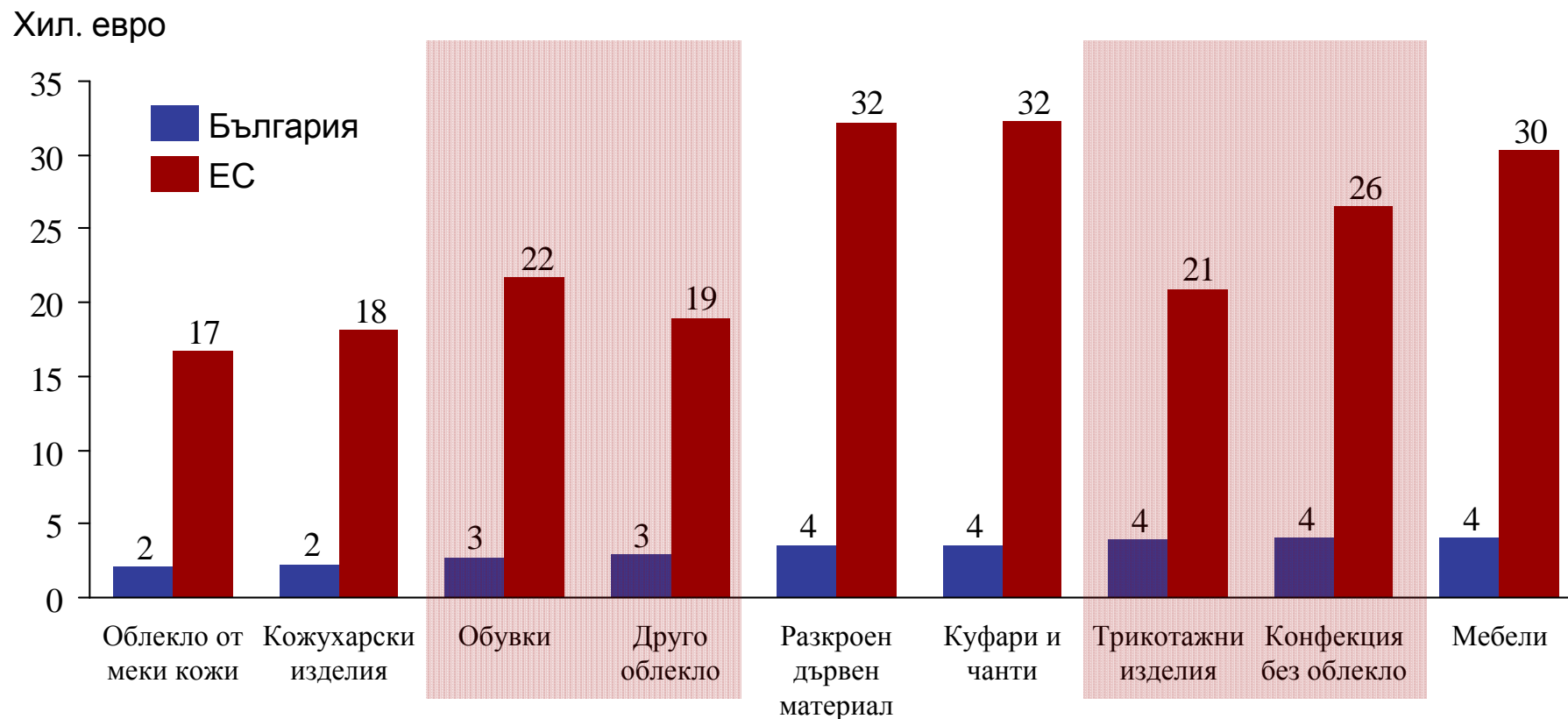

Секторите зависещи от евтина работна ръка, имат висок дял от добавена стойност в България

Секторите, където България има висока специализация, имат много ниска производителност

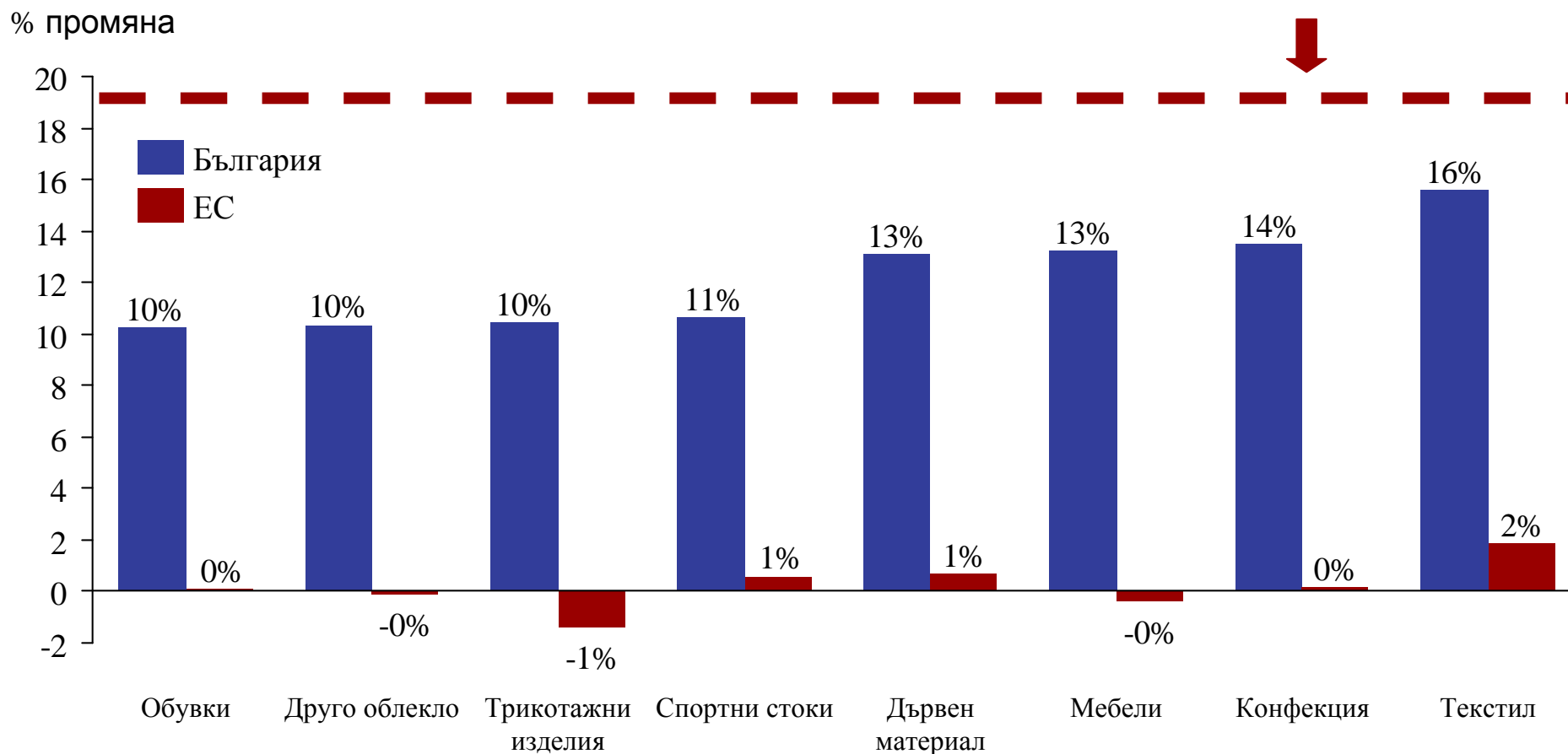

Източник: Евростат, МИЕТ

Секторите свързани с евтина работна ръка имат нисък ръст на добавената стойност

18.6% - Среден годишен темп на нарастване на добавената стойност в промишлеността (2000-2007)

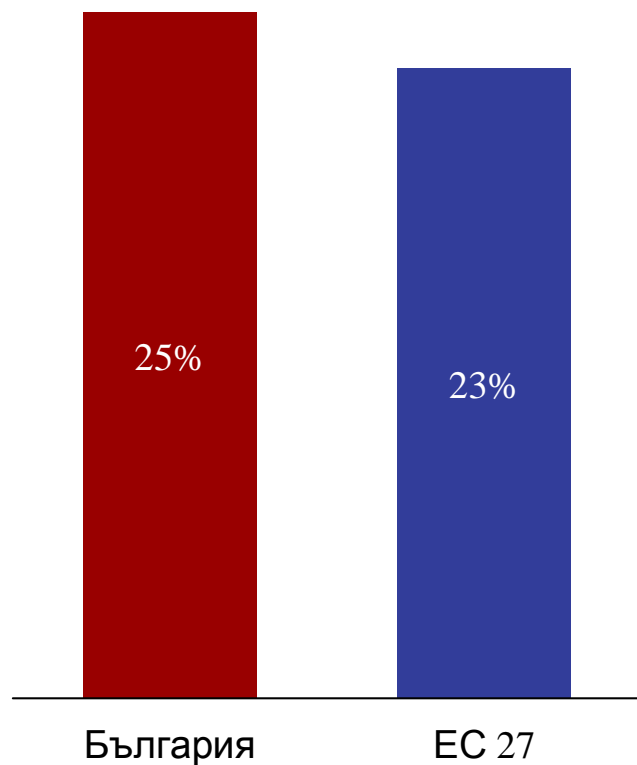

Източник: Евростат, МИЕТ

България има добре развита тежка промишленост

Индустрии с висока капиталова интензивност като дял от БВП, %

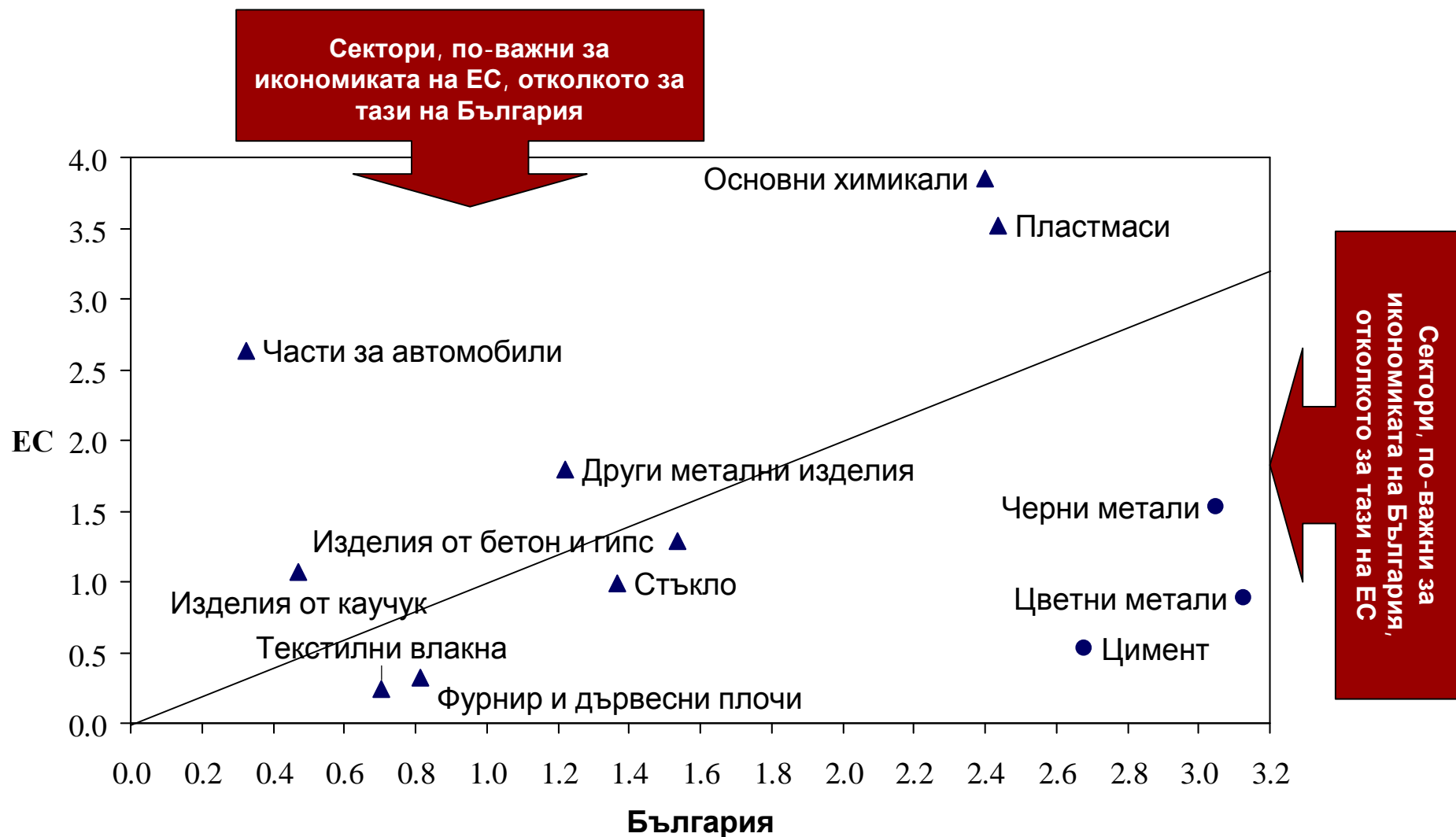
Предприятия в сферата на тежката промишленост

Източник: Евростат, МИЕТ

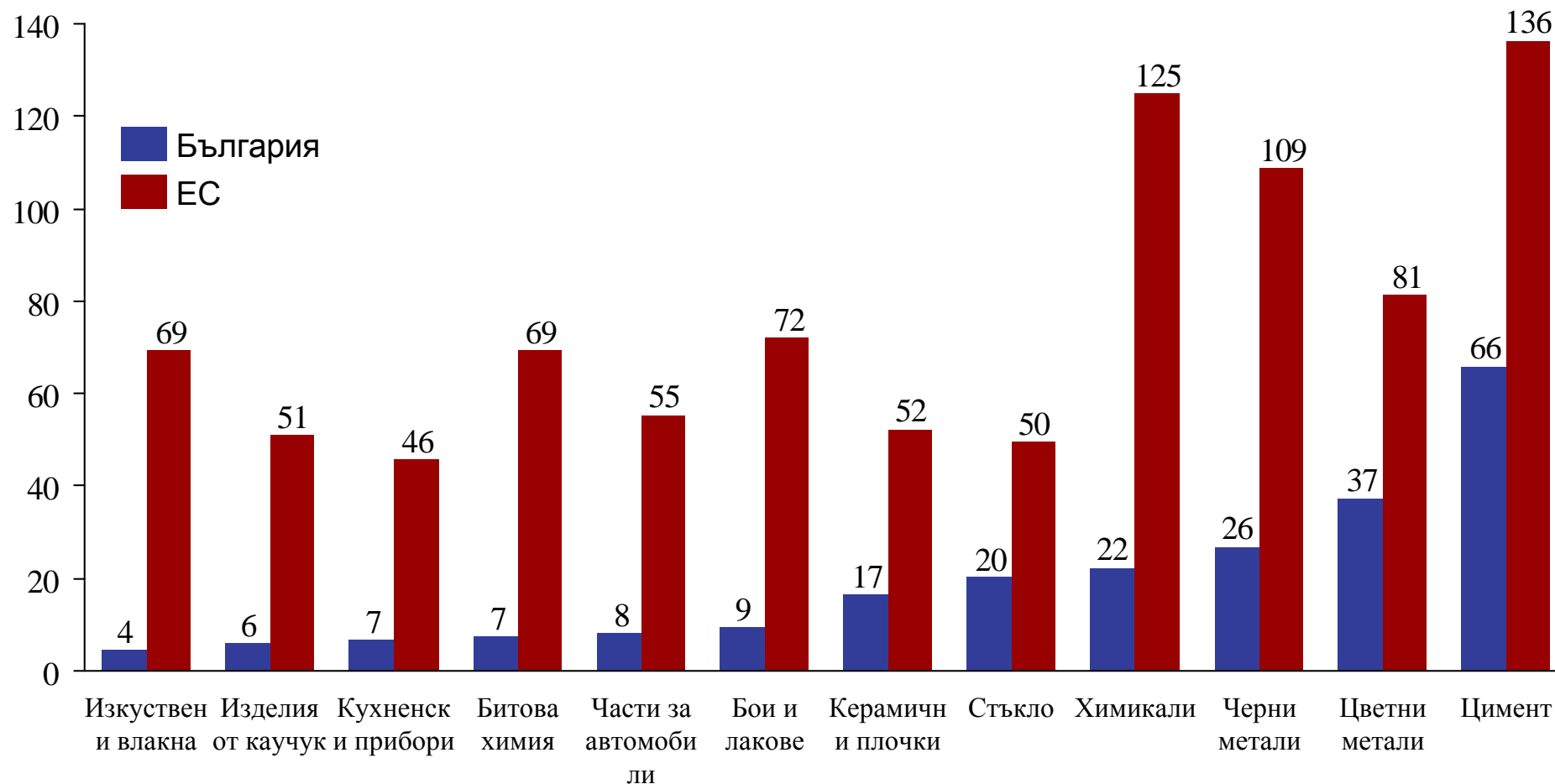
България има силна специализация в производството на метали

Производителността на секторите с висока капиталова интензивност е висока

Хил. евро

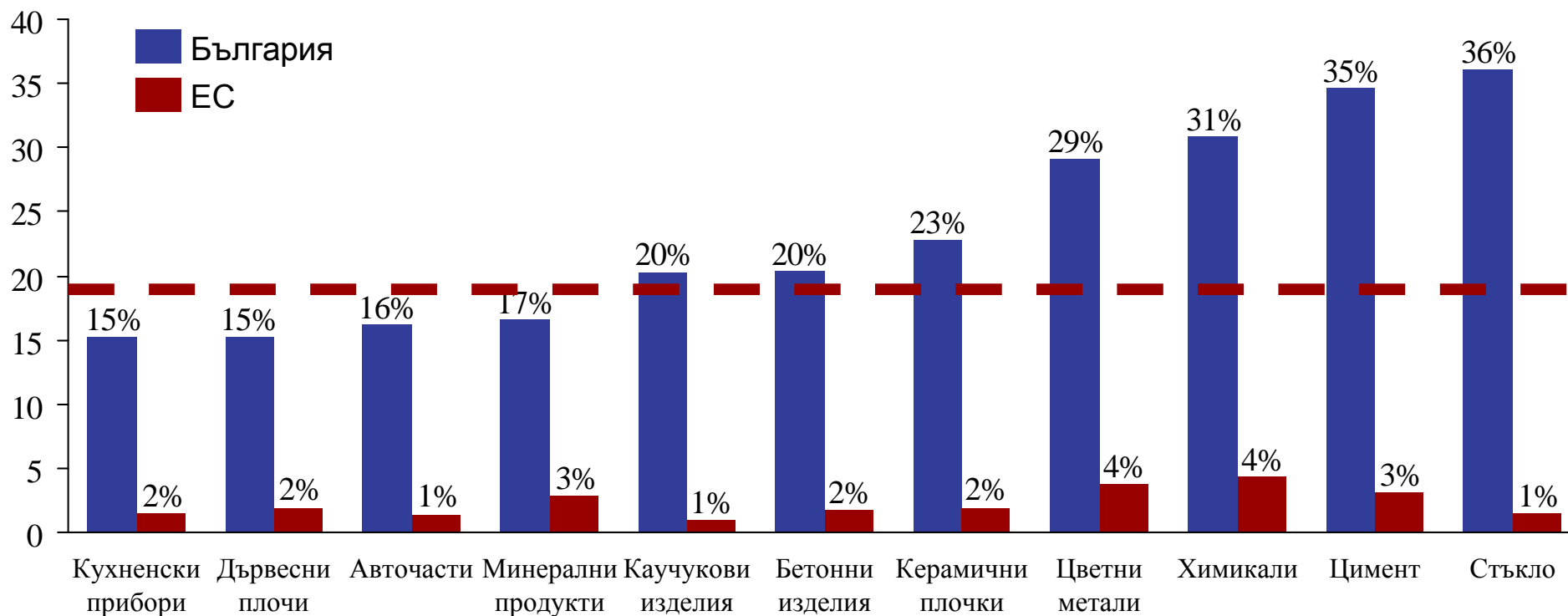

Източник: Евростат, МИЕТ

Годишния темп на нарастване на добавената стойност в капитало-интензивните сектори е висок

% промяна

Големите чужди инвестиции в производството на стъкло, цимент, химическата промишленост и цветната металургия са увеличили значително производителността

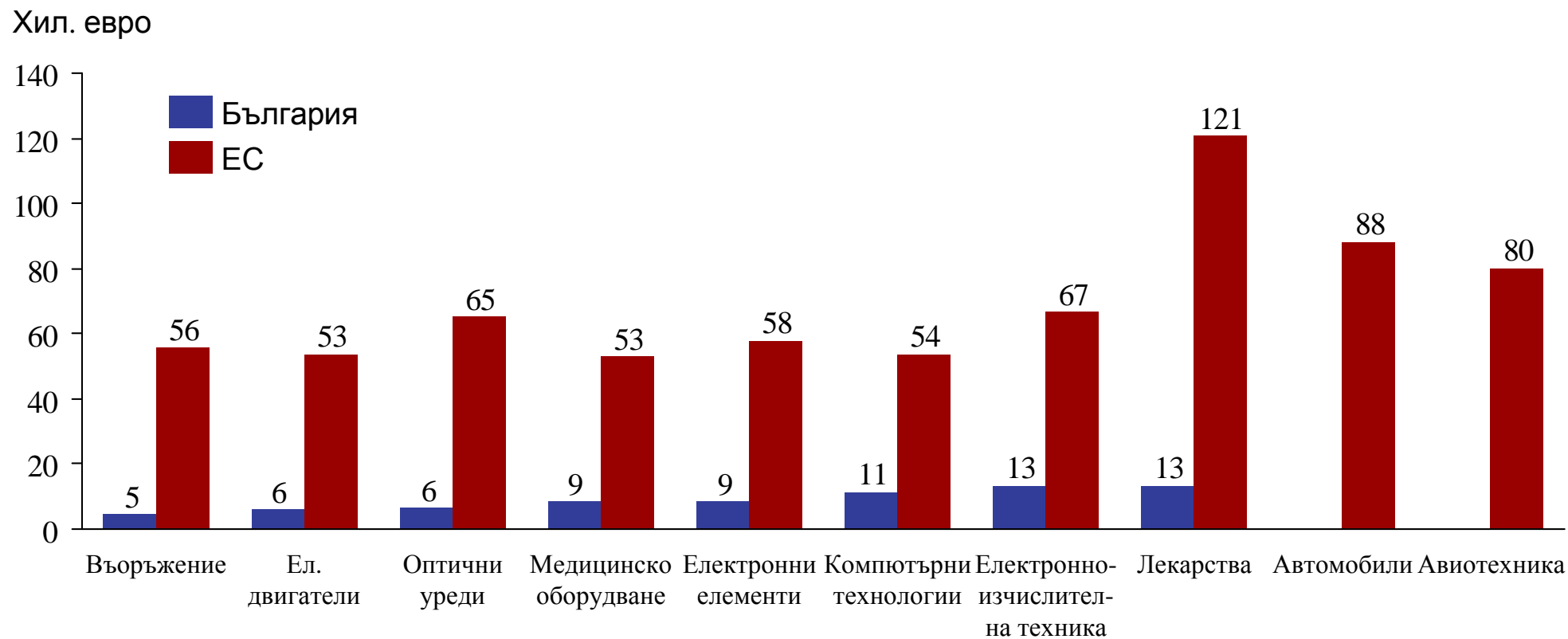
ЕС има много по-висок дял на повечето сектори свързани с иновации

Източник: МИЕТ, Евростат

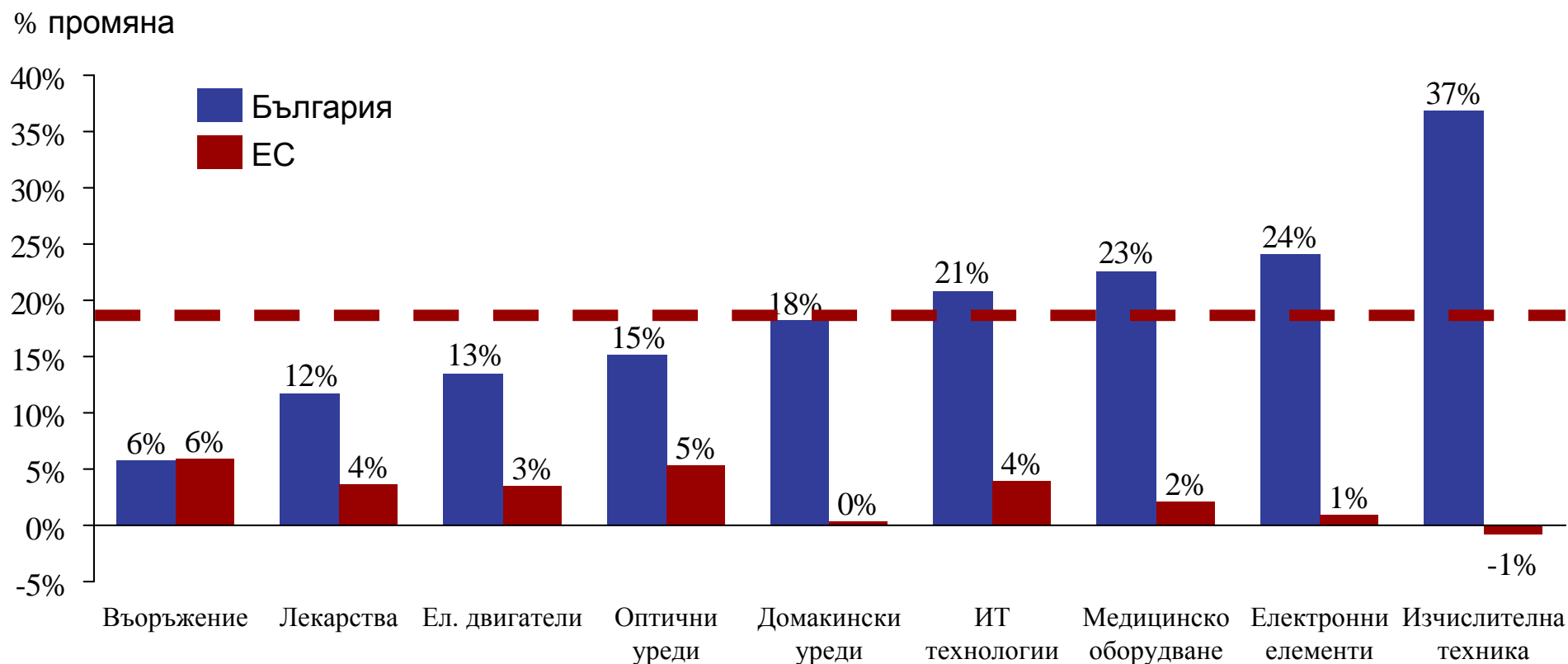
Производителността в секторите базирани на иновации е висока

България трябва да развие своите иновативни сектори за да може да постигне икономически просперитет

Годишния темп на нарастване на добавената стойност в България на иновативните сектори е висок

Високото нарастване на производителността в производството на изчислителна техника, електронни компоненти, медицинско оборудване показва значителен потенциал на България в тези сектори

Съдържание

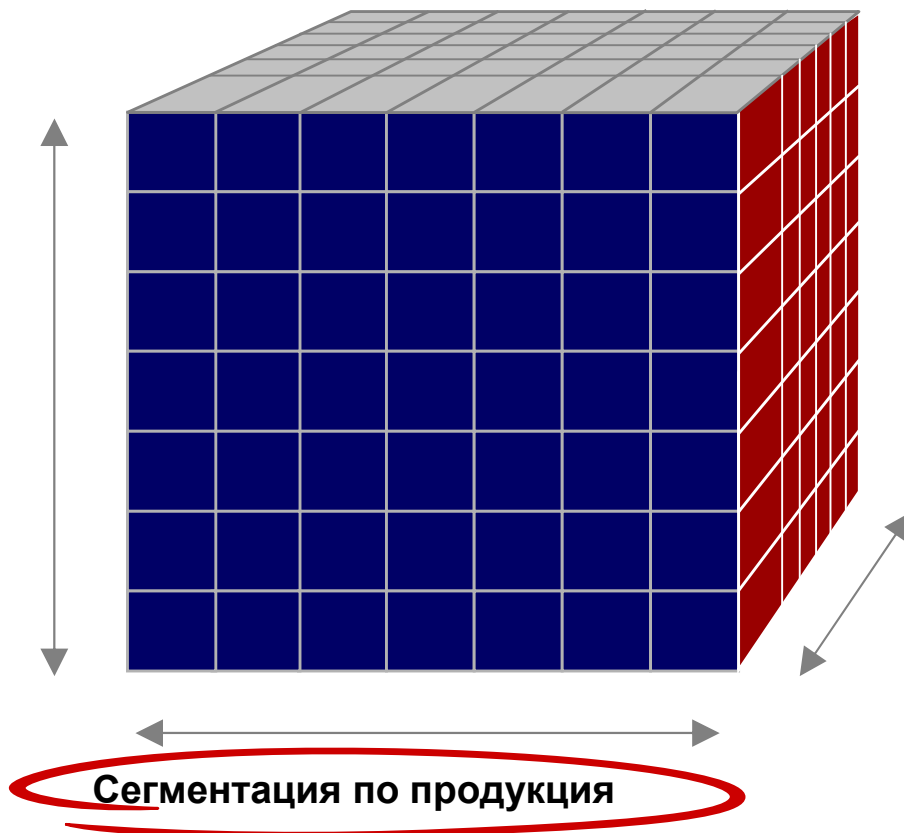
1. Развитие на българската икономика
2. Анализ на промишлеността
3. **Износът на иновативни продукти и услуги - двигател на икономическия растеж**
4. България входната врата в ЕС за търговски потоци от Азия
5. Приоритетни области за иновациите и мерки за повишаване на конкурентоспособността

Икономиката може да се разглежда през няколко основни измерения

Сегментация по индустрии

Земеделие
Туризм
Търговия
Услуги
Лека промишленост
Тежка промишленост
Строителство

Сегментация по стокообмен

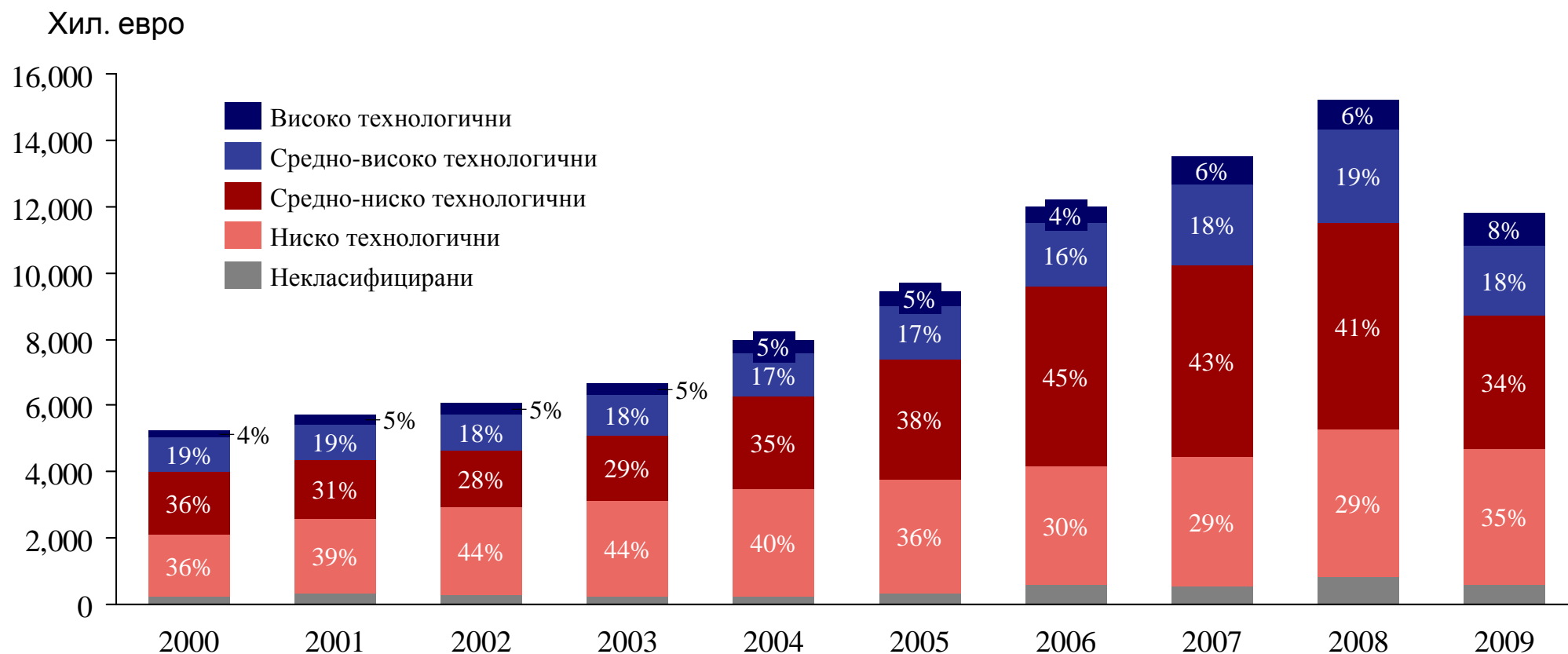
Внос-износ, държави партньори

Сегментация по продукция

Ниско технологични продукти (облекло, храни)
Средно-високотехнологични продукти (химически продукти)
Високотехнологични продукти (изчислителни машини)

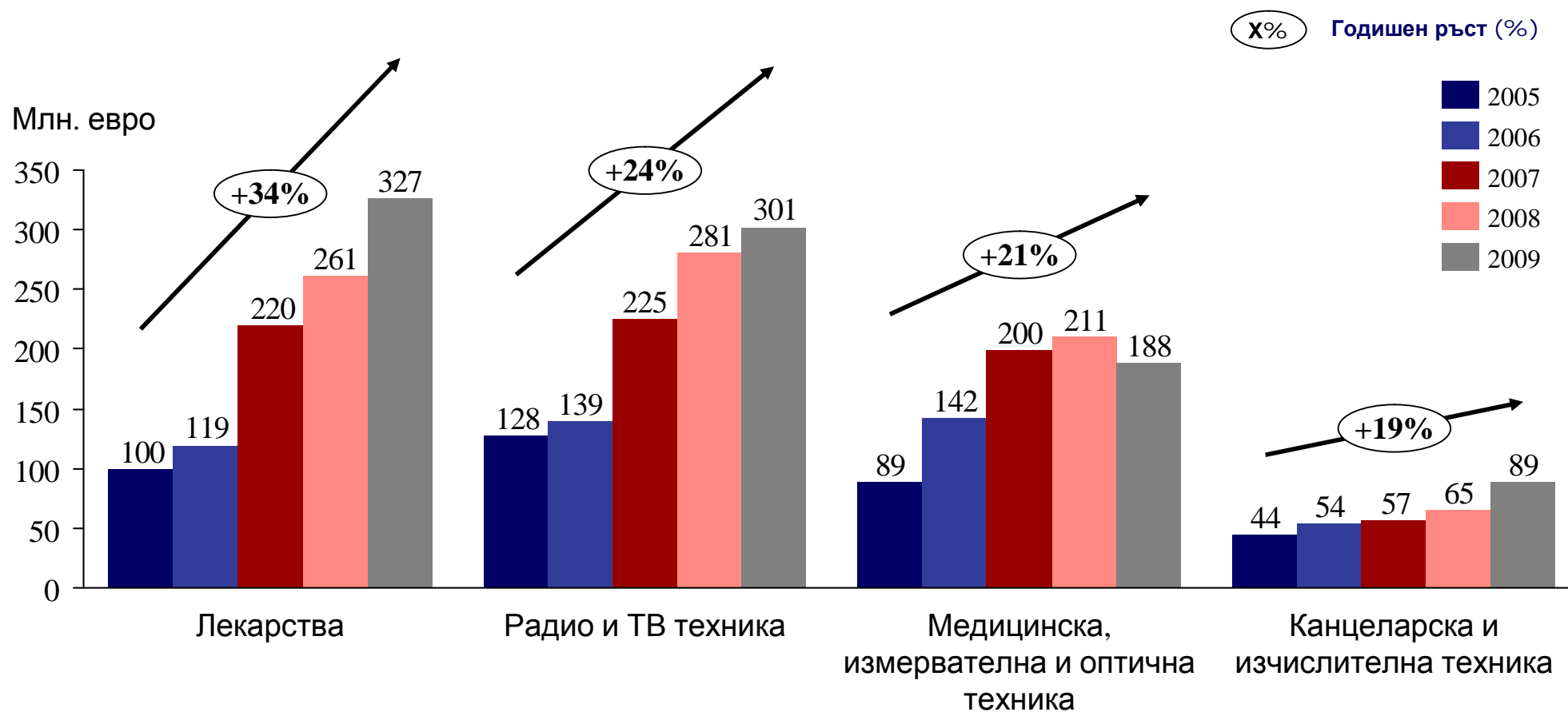
Нарастване на износа на високо технологични продукти като процент от общия износ на България

Източник: МИЕТ, НСИ

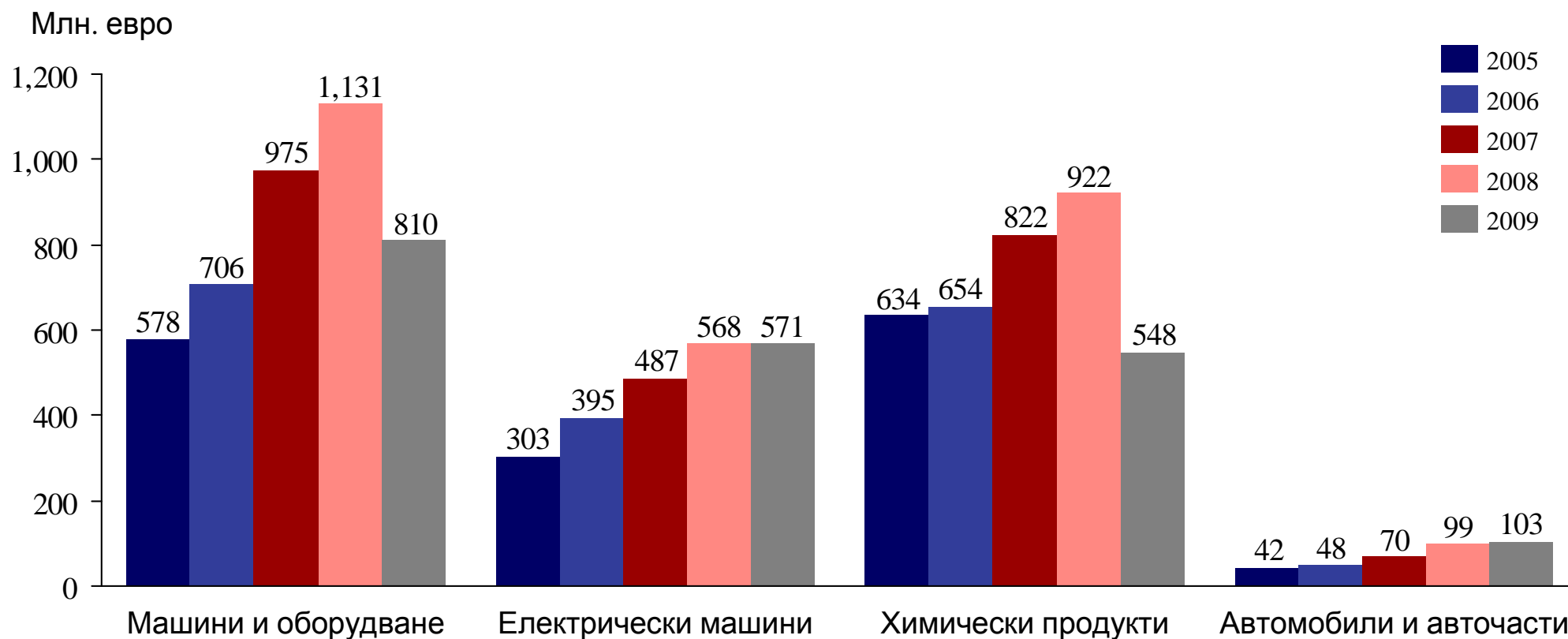
Износът на високо технологични продукти нараства дори по време на икономическата криза

Източник: МИЕТ, Евростат

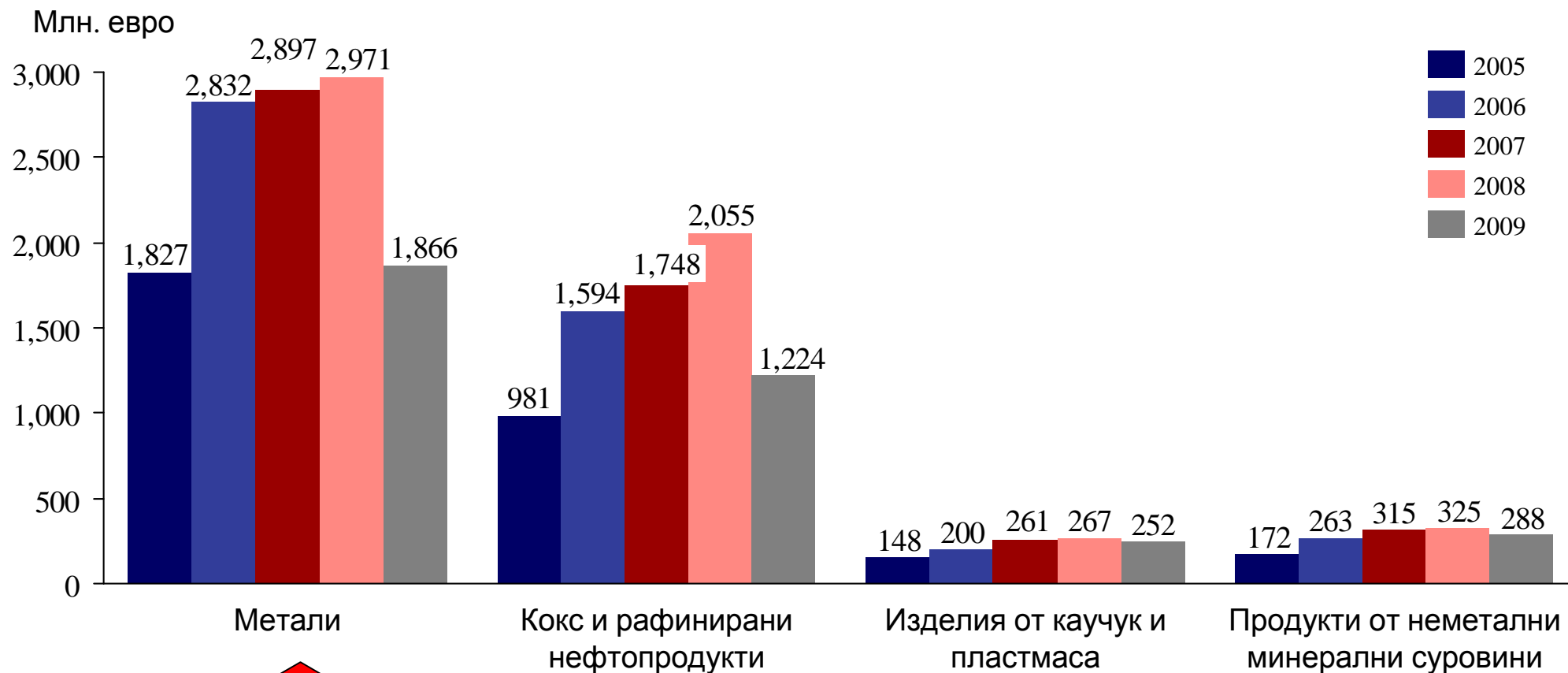
Добър потенциал в износа на средно-високо технологични продукти

Източник: МИЕТ, Евростат

Спад в износа на средно-ниско технологични продукти през 2009г

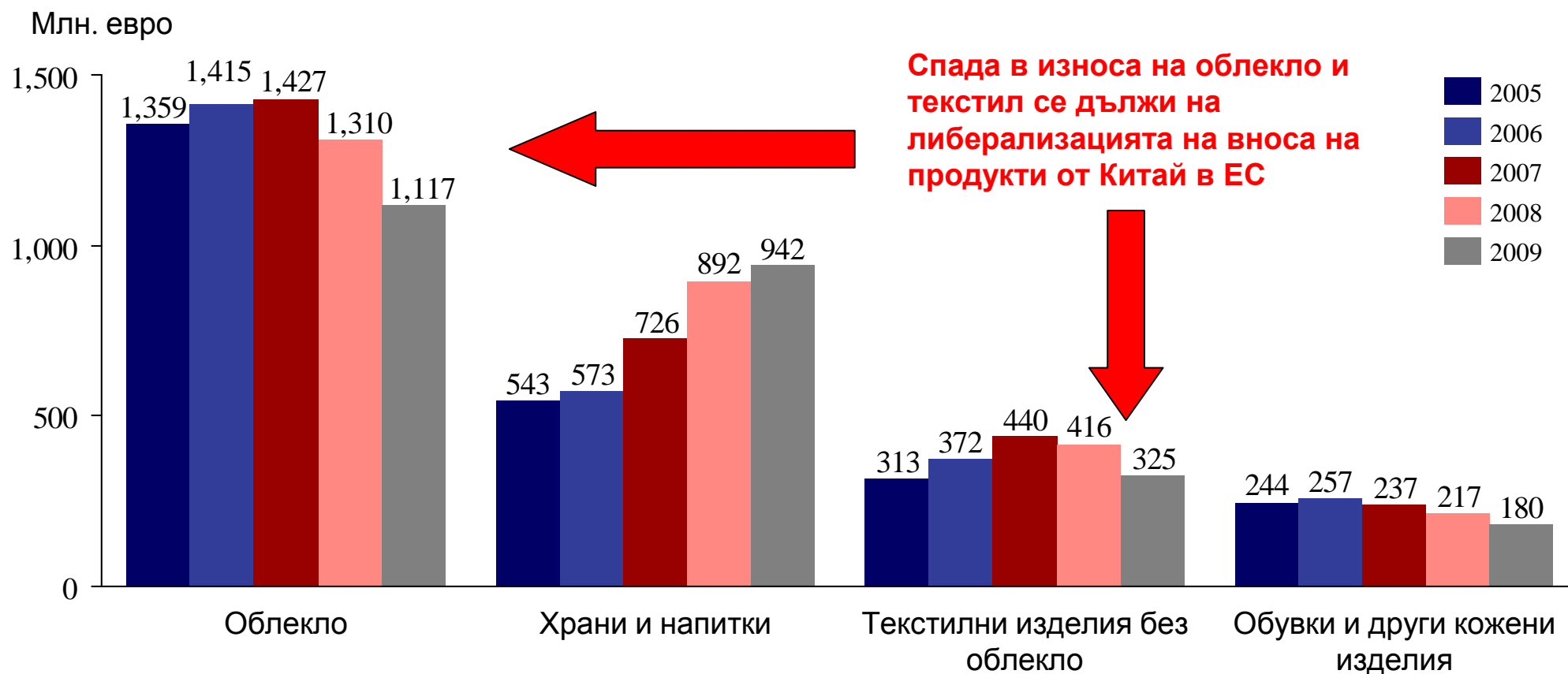

Цените на металите са силно зависими от икономическото развитие на Китай

Източник: МИЕТ, Евростат

Спад в износа на текстил, облекло и обувки, нарастване в износа на храни и напитки

Източник: МИЕТ, Евростат

Съдържание

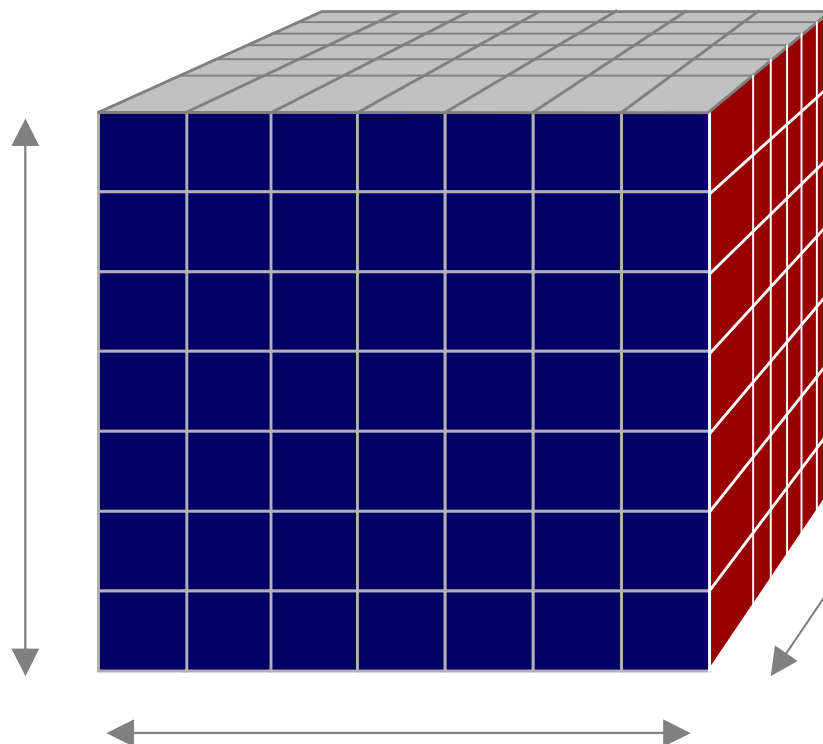
1. Развитие на българската икономика
2. Анализ на промишлеността
3. Износът на иновативни продукти и услуги - двигател на икономическия растеж
4. **България входната врата в ЕС за търговски потоци от Азия**
5. Приоритетни области за иновациите и мерки за повишаване на конкурентоспособността

Икономиката може да се разглежда през няколко основни измерения

Сегментация по индустрии

Земеделие
Туризм
Търговия
Услуги
Лека промишленост
Тежка промишленост
Строителство

Сегментация по продукция

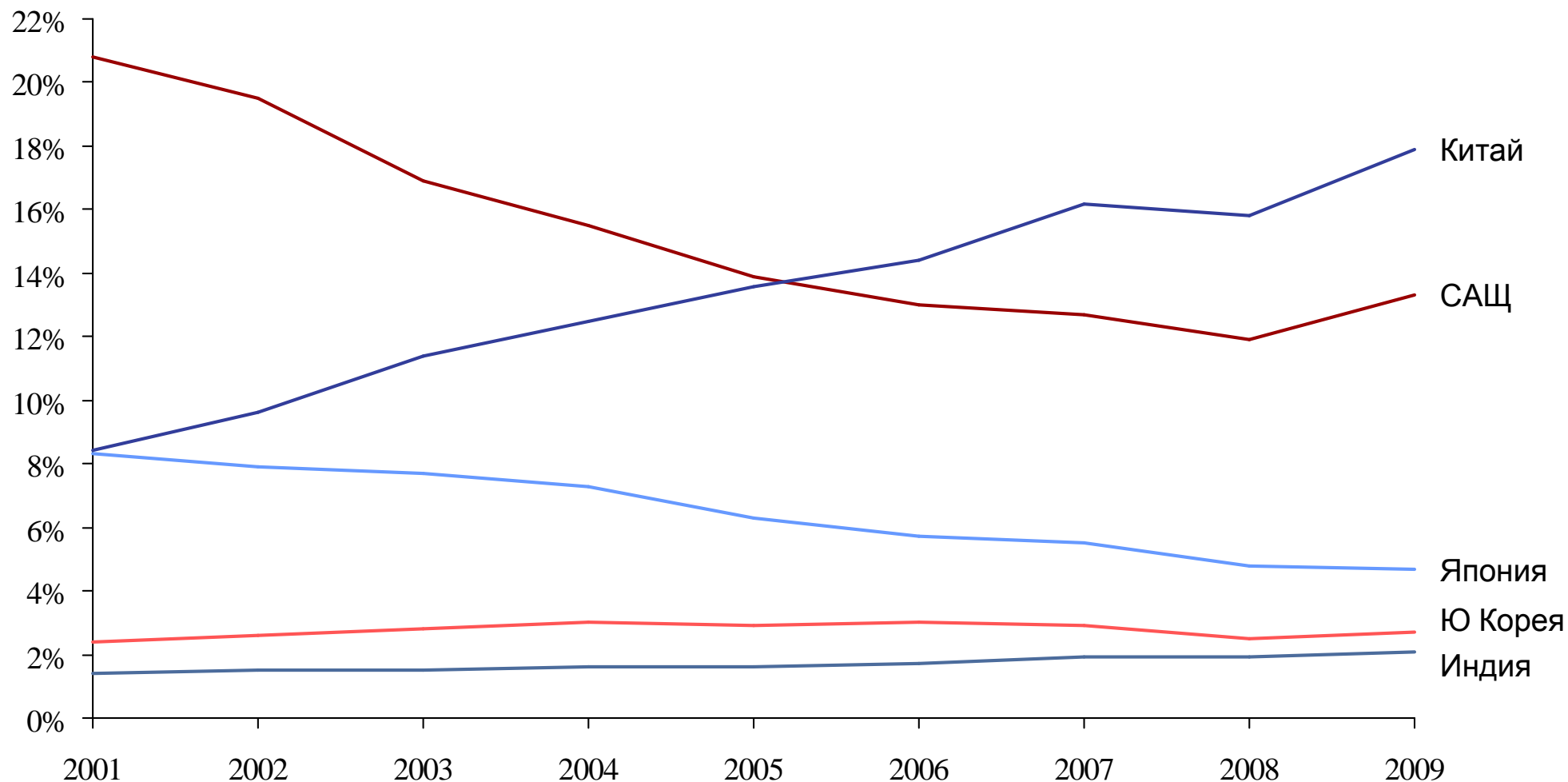
Ниско технологични продукти (облекло, храни)
Средно-високотехнологични продукти (химически продукти)
Високотехнологични продукти (изчислителни машини)

Сегментация по стокообмен

Внос-износ, държави партньори

Китай е най-големия вносител в ЕС

България трябва да се позиционира като входна врата за търговските и инвестиционни потоци от Китай и Източна Азия към ЕС

България трябва да привлече част от вноса от Китай по въздух подобно на Люксембург и Унгария

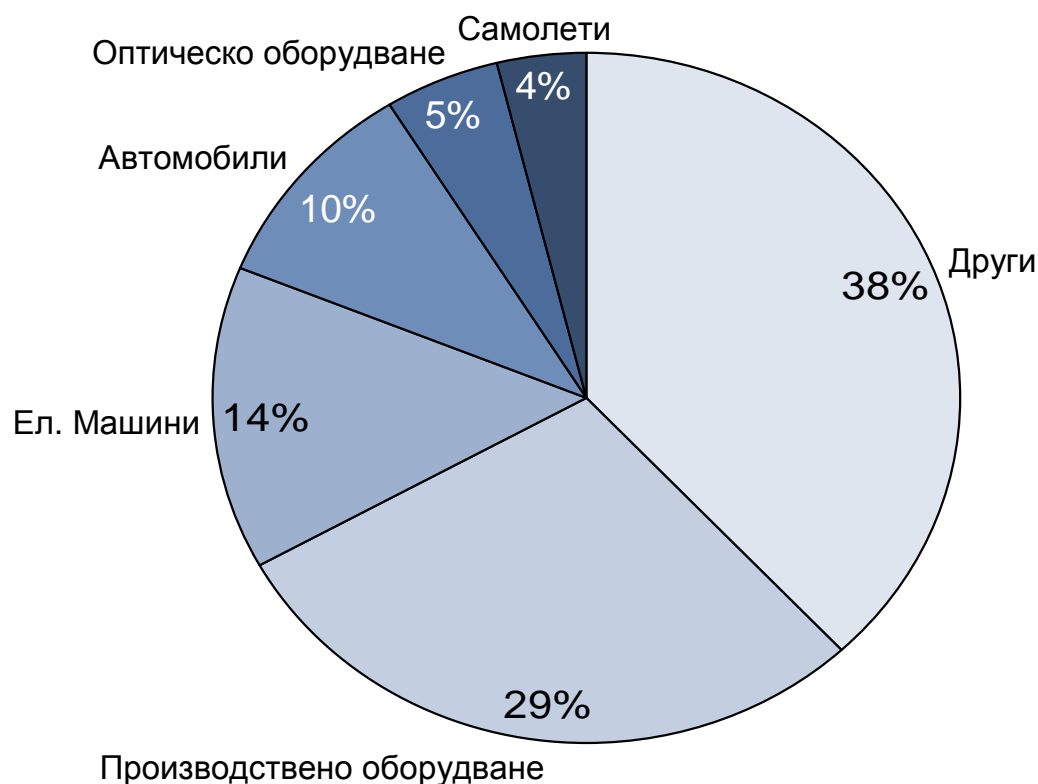

Вносът по море от Китай е ориентиран към големите икономики с добре изградени пристанища

Европа изнася за Китай основно високотехнологични продукти

Износ на ЕС 25 за Китай 2009г

България трябва да се възползва от пазарите на високотехнологични продукти в Китай чрез:

- Развитие на български високотехнологични фирми
- Пренасяне на високотехнологични производства от европейски фирми в България

Източник: Евростат

Съдържание

1. Развитие на българската икономика
2. Анализ на промишлеността
3. Износът на иновативни продукти и услуги - двигател на икономическия растеж
4. България входната врата в ЕС за търговски потоци от Азия
5. **Приоритетни области за иновациите и мерки за повишаване на конкурентоспособността**

Приоритетни области за иновации

Информационни технологии

- България има традиции в този сектор и голям брой добре подготвени ИТ специалисти;
- Сектора се характеризира с висока производителност и ръст на добавената стойност;
- България вече е утвърдено име в този сектор сред водещите фирми в световен мащаб – HP, SAP, Microsoft и т.н.

Еко и енерго-спестяващи технологии

- България има енергоемка икономиката, като повечето енергийни ресурси се внасят. Въвеждането на технологии за повишаване на енергийната ефективност трябва да бъде приоритет, особено предвид амбициозните цели заложи в стратегията Европа 2020

Технологии свързани със здравето

- България има голям потенциал в сферата на здравето и здравословния начин на живот - голям брой обучени медицински кадри, развита фармацевтична промишленост, възможности за производство на здравословни храни

Икономически сектори в приоритетните области

ИТ технологии

- Производство на:
 - електронни елементи;
 - компютърна техника;
 - радио, телевизионна и далекосъобщителна техника;
 - битова електроника;
 - уреди и апарати за измерване, изпитване и навигация;
 - оптични уреди и апарати;
- Издаване на програмни продукти;
- Компютърно програмиране;
- Обработка на данни, хостинг и други подобни дейности.

Еко технологии

- Производство на
 - електрически двигатели, генератори и трансформатори;
 - апарати за управление и разпределение на електрическа енергия;
 - акумулаторни батерии;
 - изолирани проводници и електро-инсталационни изделия;
 - лампи и осветители;
 - машини и оборудване с общо и специално предназначение;
- Производство, пренос и разпределение на електрическа енергия;
- Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води;
- Събиране и обезвреждане на отпадъци; рециклиране на материали.

Здравни иновации

- Производство на
 - лекарствени вещества и продукти;
 - медицински и зъболекарски изделия и средства;
 - излъчващи електромедицински и терапевтични апарати;
- Научно изследователска и развойна дейност в областта на биотехнологиите и медицинските науки;
- Хуманно здравеопазване;
- Медико-социални грижи с настаняване;
- Производство на здравословни храни;
- Дейности в областта на спорта;
- Балнеология;

Мерки за повишаване на конкурентоспособността (1/2)

Нарастване на инвестициите в НИРД

Национална цел приета от МС за разходи за НИРД в диапазона 1.4% -2% от БВП в сравнение с 0.5% през 2008г

Стимулиране на частните инвестиции в иновации

До 50% финансова субсидия за приоритетни проекти в НИРД заложи в проект за правилник за прилагане на ЗНИ, който ще бъде внесен в МС юли 2010

Осигуряване на рисков капитал

Стартират три фонда за рисково финансиране, гаранционен фонд и кредитни линии по програмата Jeremie за МСП на обща стойност ~ €270 млн

Ефективна регулативна рамка

Ревизирана програма за по-добро регулиране приета от МС която включва намаляване на административната тежест с 20% до 2012

Създаване на единен орган за концесии на подземни богатства
Подготвя се Закон за иновациите

Мерки за повишаване на конкурентоспособността (2/2)

Ниски данъци

Поддържане на ниски данъчни ставки въпреки икономическата криза и за разлика от съседни държави

Развита инфраструктура

Ускорена и приоритетна реализация на ключови инфраструктурни проекти (Тракия, Люлин, Струма, Дунав мост)

Образование и преквалификация

Курсове за преквалификация за засегнатите от реструктурирането на икономиката по оперативните програми и от националния бюджет

Привличане на чужди инвестиции в приоритетни сектори

Активно таргетиране на инвеститори в приоритетни сектори – реализира се проект на БАИ с финансиране в размер на 23 млн. лева

Стимулиране на износа

Организиране на експортни инициативи за различни сектори на икономиката – реализира се проект на ИАНМСП за 27 млн. лева

Обобщение (1/2)

- Българската икономика все още е най-изостаналата в ЕС
- **Високият икономически растеж** през последното десетилетие бе резултат на **чужди инвестиции** в недвижими имоти и финансово посредничество, които стимулираха вътрешното потребление
- Необходим е **нов модел за икономическо развитие** на България, ориентиран към нарастване на износа на стоки и услуги с висока добавена стойност и превръщането на България във входна врата за стоките и инвестициите идващи от Източна Азия
- **Промишлеността и ИТ услугите** са секторите, които генерират **90% от износа** и могат да осигурят дългосрочен икономически просперитет на България
- В промишлеността – секторите, свързани с **природни ресурси** и **евтина работна ръка**, не могат да осигурят устойчив икономически просперитет поради ограничените природни ресурси, непостоянните цени на суровините и конкуренцията от страни с много по-ниски разходи за труд

Обобщение (2/2)

- Секторите, свързани с високи **капиталови разходи**, имат висока добавена стойност и са традиционно добре развити в страната. България трябва да остане привлекателно място за големи капиталови инвестиции, чрез поддържане на **ниски данъчни ставки** и изграждане на **добра транспортна и енергийна инфраструктура**
- Секторите, които имат **най-голям потенциал** за допълнително развитие в България и могат да осигурят дългосрочен икономически просперитет на страната са свързани с висок интензитет на **иновациите**
- Основните **приоритети** в областта на иновациите са: **информационните технологии, еко технологиите и технологиите свързани със здравето**. Тези технологии имат потенциал за приложение в различни сектори на икономиката включително: ИТ услуги, електроника, машиностроене, автомобилостроене, производство на електрически машини, енергетика, фармацевтика, производство на медицинска техника, здравеопазване, туризъм, земеделие и други